

Suuri tuntematon

PAAVO NEVALAINEN

Aikojen alusta ihminen on pohjittu elämää kuoleman jälkeen. On olemassa moninaisia malleja, oppirakennelmia ja tunnepitoisia ajatusnäyttämöitä. Kuinka paljon näistä on tunnettua, mikä on tuntematonta, ja mikä on pelkkää kauppatavaraa, sillä kysyntään tuonpuoleisella on. Sama tuntemattomuus on myös omissa maailmassamme: mikä on ihmisen asema, miksi elämää on, miten maailma perimmäältään toimii? Näihin verrattuna kysymys siitä, kuinka minun tulisi elää, kuinka suhtautua kanssaihmiisi jne. ovat paljon konkreettisempia ja mitä ilmeisimmin helpompia vastata – tai ainakin lukita jokin tilapäinen vastaus. Tosin usein omakohtainen valinta oman elämän arkisissa asioissa, vaikka onkin mahdollinen, on mahdoton toteuttaa: voimamme, keskittymiskykymme ja tahtomme eivät riitä. Jopa itse elämä on osa suurta tuntematonta.

Mahdottomuus tietää

Gurdjieff mainitsee, että tietty kriittinen massa tietoisia ihmisiä voisi muuttaa ihmiskunnan kohtalon. Mutta on vaikea kulkea ympäriinsä ja havaita yksilöitä, joilla on "tietoisin ihmisen passi". Gurdjieff totesi, ettemme tunnista kuin juuri seuraavalla kehitysportaalla olevan henkilön, emme ylempiä. On myös vaikea saada muuta kuin eristeinen henkilökohtainen varmuus oman maailmanmallin (omaksutun tai itsemu-

vatun) oikeellisuudesta. Oikeastaan ainoa konkreettinen tuki, mikä ihmiselle jää, on kyky tai vain tavoite asuttaa oma kehonsa ja elää kukin hetki läsnäolevana. Lähes kaikki kosmogoniset mallit, eristeiset maailmat, runsas kirjallisuus ja monimutkainen teoria sulautuvat lopulta muutamiksi peruseräiteiksi, joita ei tässä selitetä, mutta jotka (toivoaksemme) ilmenevät päivittäisen työskentelyn aikana. Luultavasti suurimittainen Kosmosta syleilevä viisus lopulta muuttuu Mullah Nasruddinin ja Till Eulenspiegelin tarinoiden kaltaisiksi kiteytymiksi. Lopullinen totuus verhoutuu aina välilliseen.

Ajattelun itseensä kääriytynyt dynamiikka

Ajattelu on evoluution meille suoma kyky kuvitella vaihtoehtoja, jopa mahdottomia vaihtoehtoja. Voimme sitten kommunikoida näitä vaihtoehtoja toisillemme (luultavasti tämä kommunikoinnin kyky kehittyi samaan tahtiin kuin itse ajattelu). Tunnekeskus pystyy valintoihin, se pystyy tilaisuuden tullen romahduttamaan ajattelun tuottaman ehkä runsaankin vaihtoehtoisuuden. Eräs Gurdjieffin keskeinen kysymys, "Kuka minä olen?" saattaa olla juuri eräänlainen punttisalin paino, hyödytön tai mahdoton itsessään, mutta välineenä ja monta kertaa kohdattuna kysyjäänsä vahvistava harjoite. Ehkä punttisalin laitteiden todellisen välineluonteeseen näkee vasta kun sali sulkee ovensa ja laitteet odottavat hämärässä seuraavan päivän käyttöä. Ne ehkä näyttävät silloin pelkkinä laitteina? Salin ikkunasta sisälle katsova näkee kaikki vehkeet, ja kuvittelee käyttävänsä niitä, ilman pääsymaksua ja ilman ponnistusta. Ehkä on tietoisuuden taso, jossa ajatuksien ja koko elämän mahdollinen välineluonne näkyy: ihmiskunta - energioita muunta-va ohut kalvo Maapallon pinnalla, kuten

Gurdjieff asian mallintaa. Ja eräänä osana ajattelu, joka ei ehkä ikinä pysty puhkaisemaan ajattelijansa rajoittavaa kuplaa.

Moderni ihminen

Julian Janes kirjoitti kirjan *The Origin of Consciousness in the Breakdown of the Bicameral Mind*, (1976). Siinä hän hahmottelee teorian, jossa ihmisaivot olivat kahtaisessa (kaksikamarinen, bicameral) toimintatilassa vielä 2000 vuotta ennen ajanlaskumme alkua. Pystyimme vastaanottamaan skitsofrenisia viestejä ja määräyksiä jumalilta, ja toimimme usein edesvastoittomasti ja ilman yksilöllisen tietoisuuden vaikutelmaa. Muutos monokameraaliseen mieleen (jumalia ei ole tai suhde heihin on välillinen, rituaalien ja papiston hoitama. On olemassa minuuksia ja minuuden tarina, asioilla on syynsä ja seurauksensa) oli hyödyllinen murroskausi, jolloin vanhat yhteisöt murtuivat ja yksilö joutui ahtaasiin muinaiskaupunkiin ja maanviljelysloihin. Kyseessä on uusi mieli, jossa vuosituhsien saatossa yleisin hulluutemme vaihtui skitsofreniasta neurooseihin, ja sitten narsismiin. Ja Gurdjieffin malli ihmisestä rikkinäisenä koneena toimii tämän aikakauden viitekehyyksessä.

Uusi ihminen

Nyt on ehkä menossa uusi muutos ihmisen psyyksessä. Moni katsoo meidän tulevan läpikotaisin domestikoiduiksi. Meistä tulee hyönteisdrooneja, joita johtaa etäinen johtaja tai tekoöly? Joka tapauksessa joudumme rajoittamaan aiemmin niin impulsiivista (ja aliyksilöllistä) ajatteluamme ylyksilöllisillä, yhteisön antamilla ideaaleilla ja pidäkkeillä. Tällä kertaa ei ole kyse jumalten käskyistä, vaan ideologioista. En saa enää olla missä mielentilassa tahansa. Minun on pitäisi palveltava yhteisöä, myös vaikutettava palvelualltiilla. Ihmisestä tulee isomman koneiston rakennusaines. Tämä vaikuttaa paluulta vanhaan heimoyhteisöön, mutta nyt olemme globaalin kudelman osia. Huomattava osa henkistä kyvykkyyttämme meni tänä välikautena (vuodet 2000 eKr - 2000 jKr) oman itsemme sopeuttamiseen kulttuuriin samalla pysyen jollain tavalla tietoisena omasta yksilöllisestä tuhostamme, nyt läpitemnologinen kulttuuri on sopeutunut uuteen keinovalikoimaansa ja alkaa poistaa meiltä omaehtoisin impulsiivisuuden viimeisiä lähteitä? Me todellakin unelmoimme sähköisiä unia.. (Viittaus Philip K. Dickin tarinaan Do Androids Dream of Electric Sheep?)

Gurdjieff sanoi: Ellemme yhdistä idän viisautta ja lännen energiaa harmonisesti, maailma tuhoutuu. Yhtäältä väite kuulostaa päivänselvältä, toisaalta se on hämärä. Viisauden ilman itäistä komponenttia voi olettaa kohdistuvan tapaan kokea, elää ja toimia yksin ja yhdessä. Energiaa on kaikki dynamiikkaa aiheuttava ja "läntistä energiaa" on varmaan meihin kohdistuva jatkuva mediapaine, millimetrintarkka yhteiskunnallisten interaktioiden aikataulutus ja tehokkuuden ideaalit, mutta mitä

on Idän viisaus? Onko se kyky säilyttää sisäinen vapaus ulkoisen paineen alla? Vai onko se elämän hidastamista, konmaristelu, esteetiikka yksityiskohdissa? Ja pitäisikö minun irtaantua yhteiskunnasta, jos näen sen liian pätkähulluna, vai olla mukana loppuun asti?

Toinen mahdollisuus

Useiden huippuunsa organisoituneiden hyönteisyhteiskuntien (mehiläiset, muurahaiset) piirre on kuhurit ja joutoeläimet, jotka näennäisesti ovat mukana hyönteisessä, mutta toimivat yksilöinä ja oman tiensä kulkijoina. Voisiko neljännen tien (Gurdjieffin tapa kuvata henkistä tietään fakiirin, munkin ja joogin teiden yhdistelmänä) harjoittajan luontainen oveluus olla piirre, joka on tärkein tulevassa drooniyhteiskunnassa, jossa valtaosalta on kaikki toivo mennyt? Vai syntyykö paluu pastoraaliseen onnelaan, lokalisoituneeseen yhteiskuntaan, joka seuraa globaalia romahdusta? Vai päätyykö Gurdjieffin oppi, joka on tähän asti pitänyt itse itsensä salaisuutena, tulevan yhteiskunnan alatasoille (eräänlainen uusi alkukristillisuus) tai ylätasolle (Apolloniuksen tyylinen salainen oppi)? Me emme tiedä, mutta on oltava valmiina kaikkeen. Elämme mielenkiintoisia aikoja.

Georgi Gurdjieff, n. 1867–1949 elänyt mystikko ja opettaja, joka kehitti menetelmiä nimenomaan länsimaiselle ihmiselle.

Hän käytti mm. liikesarjoja, musiikkia ja monia yhteisen tekemisen muotoja ja kasvatti liikkeen, josta nousi monia uusia henkisyteen johdattavia polkuja.

<https://karatas.gurdjieff.fi/>

Ruusujen saari

Hoi lautturi, purtesi rantaan vie näen tuolla ma ruusujen saaren. On aavalla aaltojen ankea tie ei äärtä, ei määrää missään lie alla korkean aurinkokaaren alla korkean aurinkokaaren.

Mutta saarella ruusujen peittämän soi soitto ja laulu elämän, siihen joukkoon nyt liittyä mielin! Minun vereni kuohuu ja kuplii niin ja kaipaan jo tanssin pyörteisiin, soi kantelot kirkkain kielen soi kantelot kirkkain kielen.

Ah, veljet ja siskot, riemuitkaa kun tuoksuvat tuulet ja kukkivi maa, emme kyliksi tanssia saata! Elon rummun rytmiä sydämet lyö näin täyttyy tanssien elämän työ, sävel syleillen taivasta, maata sävel syleillen taivasta, maata.

Hoi lautturi, purtees' mun astua suo taas rannalta ruusujen saaren. Jo lauluista, tansseista kyliksi sain ja hiljaisuutta nyt kaipaan vain aavoilla aaltojen keinuvain alla korkean aurinkokaaren alla korkean aurinkokaaren.

Irmeli Aijaskave

Tarot~Tuula

Tulkinnat, Kurssit, Luennot, Enkeli-illat ja meditointi

Vastanotot Tku-Hki

Kurssi Kansan Kartanossa 13.4., katso s. 8

Tuula Huhtala
041 707 1920
tarottuula.wordpress.com

Kuun vaikutus perimätiedon mukaan: eri töiden tekoajat seinäkalenterissa: kylvö, istutus, kitkeminen, yrtit, saunavihta, vesipäivät, hiukset, jne. 22,- +postik. p.050 5353321 iltaisin www.kuukauppa.fi

Kristosofisia esitelmiä, kevät 2024

TURKU, Aninkaistenkatu 5 A 5 • Esitelmät alkavat klo 13

- 28.1. **Raija Kiiski**
Arvoituksellinen kuolema"
- 11.2. **Timo Muurinen**
Jumala ja Saatana
- 25.2. **Jarmo Niemi**
J. R. Hannula esikuvana ja henkisenä opettajana

- 3.3. **Jaakko Kesävuori**
Jälleensyntyneistä
- 10.3. **Hilkka Lampinen**
Tiedon tiellä
- 24.3. **Pirkko Wiggenhauser**
Tähtivoimia tutkimassa

- 14.4. **Jouko Sorvali**
Pelon voittaminen

Kirjamyyntiä ja -lainausta esitelmien yhteydessä

TERVETULOA!

www.kristosofia.fi

TUTUSTU AJATUSJOOGAAN

Saavuta sisäinen eheys
Menetelmänä
looginen positiivinen ajattelu

Ajatusjoogan maksuttomat liveverkkokurssit keväällä 2024:

- ti 19.3. klo 18–20 Kirjeopisto Vian rajajoogan kurssin ja ajatusjoogamenetelmän perusopetuksen ohjaajina rajajooganopettajat **Terttu Seppänen** ja **Elina Kakko**. Tied. ja ilm. elina.kakko@via.fi 050 562 2688
- to 23.5. klo 18–20 **#viaakatemia** www.via.fi

Ajatusjoogaesittely su 10.3. klo 15–17 Valon Tila, Uudenmaankatu 35 A 1, Helsinki. Vapaa pääsy. Tied. Asta Aronen aronenasta1@gmail.com tai 040 052 0055.